

OCHRONA DZIECI I MŁODZIEŻY

**ZGROMADZENIE SIÓSTR
ADORATOREK KRWI CHRYSUSA
PROWINCJA WROCŁAW**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp

- 1.1 Natura i misja Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa
- 1.2 Wychowanie w duchu św. Marii De Mattias
- 1.3 Dlaczego stworzenie zasad ochrony dzieci i młodzieży jest konieczne w naszym Zgromadzeniu?

2. Cel i zakres dokumentu

3. Podstawowe zasady polityki ochrony dzieci i młodzieży

ZASADA 1: Prewencja

- 3.1.1 Transparentność
- 3.1.2 Środowisko rodzinne
- 3.1.3 Wychowywanie do otwartości

ZASADA 2: Integralność zasad

ZASADA 3: Świadectwo

ZASADA 4: Bezpieczeństwo

ZASADA 5: Szacunek

4. Czynniki ryzyka i znaki ostrzegawcze

5. Procedury postępowania, w sytuacjach, w których podejrzewamy przekroczenie granic intymności

- 5.1 Plan interwencji i dokumentacja
- 5.2 Techniki rozmowy
- 5.3 Troska o siebie
- 5.4 Schemat procedur postępowania

6. Dokumentacja

7. Najważniejsze informacje prawne

8. Osoby odpowiedzialne

- 8.1 Przełożona Prowincjalna wraz ze swoją Radą
- 8.2 Siostra Delegatka
- 8.3 Osoba odpowiedzialna za dzieło
- 8.4 Przełożona lokalna
- 8.5 Pracownicy świeccy
- 8.6 wolontariusze/praktykanci

9. Terminologia i definicji

10. Załączniki

1. Wstęp

1.1 Natura i misja Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa

Zgromadzenie Sióstr Adatorek Krwi Chrystusa zostało założone przez św. Marię De Mattias. Misją, którą Kościół powierza Zgromadzeniu i którą mamy realizować w Jego imieniu, jest misja ewangelizacyjno - wychowawcza w różnorodnych formach. Św. Maria De Mattias uczy troski o najbardziej bezbronne istoty, jakimi są małoletni, szczególnie dziewczęta, dlatego naszym zadaniem jest pomaganie ludziom, by w swoim codziennym życiu znaleźli Boga. Podstawową zasadą posługi jest poszanowanie godności każdej osoby na wzór Chrystusa.

Szczególnym wymogiem tej zasady jest dziś uznanie i respektowanie prawa dzieci i młodzieży do tego, by były otoczone troską i szacunkiem oraz wzrastały w bezpiecznym środowisku, wolnym od jakiegokolwiek wykorzystania, manipulacji i przemocy. Dziecko, będąc Bożym darem, posiada swoją podmiotowość i jest we wspólnocie Kościoła otoczone troską tak, by mogło rozwijać się w sferze fizycznej, duchowej i emocjonalnej. Zatem nikt z posługujących w Kościele nie ma prawa w jakikolwiek sposób naruszać fizycznej, psychicznej i duchowej integralności dzieci i młodzieży.

Uczestnicząc w realizacji i dostosowywaniu do wymagań współczesności charyzmatu św. Marii De Mattias jesteśmy świadome, że żyje ona wśród nas: w naszych Siostrach, Stowarzyszonych, Współpracownikach świeckich. Z wdzięcznością myślimy o wszystkich, którzy wraz z nami podejmują misję ewangelizacyjno - wychowawczą według wskazań św. Marii De Mattias.

1.2 Wychowanie w duchu św. Marii De Mattias

Listy św. Marii De Mattias ukazują jej niezwykłą mądrość i głęboką znajomość ludzkiej natury mające swe korzenie w Bogu. Charakterystycznym rysem jej podejścia do wychowania, które chcemy realizować we wszystkich formach pracy są:

- szacunek wobec każdej osoby ludzkiej stworzonej i ukochanej przez Boga,
- uprzejmość i dobroć wobec tajemnicy, jaką jest człowiek i jego osobista historia życia,
- łagodność stanowiąca szczególną postawę wobec tych, do których jesteśmy posłane (wychowanków), która otwiera ludzkie serce i czyni je otwartym na dialog i współpracę,
- stawianie wymagań, które wskazuje na świat wartości, w których chcemy wychowywać młode osoby,
- podejście indywidualne, które zakłada poznanie wychowanków jak to tylko jest możliwe (ich słabe i mocne strony) a także ich kontekst rodzinny,

- ochrona przed zagrożeniami wymaga nie tylko ich znajomości, ale także wskazywania dróg ich unikania¹.

1.3 Dlaczego stworzenie zasad ochrony dzieci i młodzieży jest konieczne w naszym Zgromadzeniu?

Osoby dorosłe, które w szczególny sposób są powołane do towarzyszenia młodym (wychowawcy, siostry katechetki, prowadzący spotkania i rekolekcje, formatorki) w ich wszechstronnym rozwoju odgrywają istotną rolę w życiu swoich wychowanków. Dobre wychowanie przyjmuje pewne zasady jednocześnie uwzględniając indywidualne cechy, zdolności i zainteresowania młodego człowieka. Proces wychowania zawiera także przeciwdziałanie ryzyku szeroko rozumianego zła, które pojawia się w każdej ludzkiej historii bez przejmowania kontroli nad osobą, do której należy ostateczne podjęcie decyzji. Zarządzanie ryzykiem wymaga także podejmowania konkretnych decyzji, gdy wychowawca dowiaduje się o przemoc, która dotyka jego wychowanka.

Niniejszy dokument określa, w jaki sposób należy czujnie towarzyszyć powierzonym nam młodym ludziom, jakie są symptomy sytuacji, w których podejrzewa się naruszenie granic intymności oraz kto podejmuje decyzje w takich sytuacjach. Dokument także określa odpowiedzialność każdej z osób zaangażowanej w proces wychowania oraz podaje możliwość kontaktu osobami, u których można szukać kompetentnego wsparcia, gdy nie wiemy, jaką decyzję podjąć podejrzewając naruszenie granic intymności naszych wychowanków.

Zatem celem polityki ochrony dzieci i młodzieży w każdej wspólnotie Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa według myśli św. Marii De Mattias jest zapewnienie wszystkim młodym osobom, które Pan

¹ Sperduti G., La pedagogia cristiana di Maria De Mattias, Roma 1969

Bóg powierza naszej opiece i wychowaniu bezpiecznego środowiska wzrostu. Pragniemy aby każdy mógł wszechstronnie rozwijać się rozpoznając swoje mocne i słabe strony oraz rozwijać talenty dla służby drugiemu człowiekowi w poszanowaniu jego godności, jako osoby.

2. Cel i zakres dokumentu

Stosując się do wskazań dokumentu wydanego przez Konferencję Episkopatu Polski z dnia 10 -11 czerwca 2014r.² zobowiązującego wszystkie dzieła prowadzone przez jednostki organizacyjne Kościoła, które podejmują pracę z dziećmi i młodzieżą do opracowania i wprowadzenia w życie procedur, które będą tworzyły bezpieczne środowisko wzrostu pragniemy, aby niniejszy dokument eliminował ryzyko popełniania nadużyć i pomagał uniknięciu psychicznych i fizycznych przekroczeń granic intymności³.

Niniejszy dokument ma zatem na celu ochronę dzieci i młodzieży w naszych posługach edukacyjnych a także odnosi się do wszystkich wychowanków w placówkach nie prowadzonych przez nasze Zgromadzenie ASC, ale powierzonych naszej opiece i trosce. Cel ten ma być osiągnięty przez programy prewencyjne minimalizujące czynniki ryzyka oraz kodeks postępowania pomagający rodzicom, jak również osobom zaangażowanym w duszpasterstwo i wychowanie, w rozpoznaniu oznak przekroczenia granic intymności i w odpowiedniej reakcji na nie.

3. Podstawowe zasady polityki ochrony dzieci i młodzieży

ZASADA 1: Prewencja

3.1.1 transparentność

Każda nasza wspólnota wychowawcza posiada jasny i dostępny dla wszystkich zbiór zasad postępowania oraz wartości, które są w niej promowane i wdrażane. Są one łatwo dostępne i zrozumiałe dla wszystkich wychowanków i ich rodzin a także przedstawiane wszystkim kandydatom chcącym dołączyć do grona naszej wspólnoty.

Pracownicy, wolontariusze objęci są szczególną troską formacji do wartości przez nas promowanych. Staramy się także o permanentne kształtowanie do wartości wszystkich naszych współpracowników, gdyż spójne oddziaływanie wychowawcze ma największą moc.

² Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce, KEP 2014

³ tamże

3.1.2 Środowisko rodzinne

Prawdziwa relacja z naszymi wychowankami jest nieodłączna z poznaniem ich kontekstu rodzinnego, z którego się wywodzą z poszanowaniem ich prawa do dyskrecji.

Niektóre sytuacje rodzinne stanowią pewien czynnik ryzyka w tworzeniu bezpiecznego środowiska wzrostu, którego każdy wychowawca powinien być świadomy. Niezwykle ważne jest wiedzieć czy nasz wychowanek ma przynajmniej jedną osobę dorosłą, której ufa. Dotyczy to zwłaszcza posługi wychowawczej w bursie, świetlicy, regularnych spotkaniach grupy.

3.1.3 Wychowywanie do otwartości

Nasza postawa otwartości i szacunku wobec odmienności każdej osoby stworzonej na obraz Boga kształtuje w wychowankach i w środowisku pracy kulturę zaufania. Świadomość, że każdy człowiek jest wartością pozwala tym, z którymi współpracujemy wzmacniać swoje poczucie wartości, co pociąga za sobą większą umiejętność stawiania granic w sytuacjach tego wymagających.

Osoby, które posługują w duchu św. Marii De Mattias są szczególnie zobowiązane do tworzenia kultury otwartości i dialogu, także w niełatwych sytuacjach, w których trzeba uzasadnić nadzieję, która w nas jest⁴.

ZASADA 2: Integralność zasad

W posłudze Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa podstawowymi wskazaniem są zasady wychowania, które jako spuściznę zostawiła nam św. Maria De Mattias. Razem z nauczaniem Kościoła stanowią one dla nas drogowskazy naszej drogi towarzyszenia młodym ludziom w ich indywidualnym dochodzeniu do dorosłości.

⁴ 1P 3, 15

ZASADA 3: Świadećtwo

Wychowanie do wartości ma największą moc oddziaływania, jeżeli jest połączone z osobistym świadectwem Siostry Adoratrix Krwi Chrystusa. Konieczne jest rozwijanie przez nas wszystkich kompetencji pomagających wzrastać powierzonym nam dzieciom i młodzieży.

Zgodnie z wezwaniem Ojca Świętego Franciszka: głosmy ewangelię (wychowujmy do wartości), jeśli trzeba, także słowami⁵.

ZASADA 4: Bezpieczeństwo

Tworzenie bezpiecznego środowiska wzrostu naszych wychowanków oznacza także unikanie słów i sytuacji, które mogą być odmiennie interpretowane. Unikajmy zapraszania ich do miejsc, w których nie ma innych osób towarzyszących naszemu spotkaniu. A jeśli nie można tego uniknąć, niech spotkanie odbywa się przy otwartych drzwiach.

ZASADA 5: Szacunek

Szacunek wobec drugiej osoby, zwłaszcza młodej, wymaga od nas także delikatności podczas odnoszenia się do najwrażliwszych sfer każdej osoby ludzkiej. Niewłaściwe słowo lub sugestia mogą być raniące i stanowić przeszkodę harmonijnego rozwoju.

Należą do nich przede wszystkim:

- wygląd zewnętrzny
- rozwój płciowy i seksualny
- rozwój emocjonalny
- rozwój społeczny (zwłaszcza podział ról według płci).

4. Czynniki ryzyka i znaki ostrzegawcze

Niezwykle ważna jest znajomość czynników ryzyka oraz umiejętność rozpoznania sygnałów, które mogą wskazywać na zaistnienie sytuacji, w której zostały przekroczone pewne granice intymności. Należą do nich;

Czynniki ryzyka:

- problemy psychologiczne dziecka,
- deficyty emocjonalne,
- brak podstawowych kompetencji (np. nieumiejętność mówienia 'nie'; niska samoocena),
- trudna sytuacja rodzinna,
- brak wśród dorosłych osoby zaufanej, której można 'coś' powiedzieć.

⁵ Przemówienie Papieża Franciszka podczas spotkania z młodzieżą na placu przed Bazyliką Matki Bożej Anielskiej 4.10.2013 r.

Sygnały ostrzegawcze:

- długoterminowy spadek nastroju osoby, ujawniająca się depresja, apatia,
- długoterminowa drażliwość, skłonność do irytacji,
- długoterminowa huśtawka nastrojów,
- długoterminowy niepokój,
- długoterminowe agresywne zachowanie,
- długoterminowe zaburzenia łaknienia,
- długoterminowe zaburzenia snu,
- próby samobójcze,
- autoagresja (np. nacinanie się),
- widoczne długoterminowe problemy z własną seksualnością,
- wzdryganie się w sytuacji zbliżenia się do osoby czy próby jej dotyku,
- pobudzenie seksualne (lub wiedza 'o tym') nieproporcjonalnie do wieku

Zanim podejmiesz działanie odpowiedz sobie na pytanie:

- Jakie są urazy, czy zdarzają się sporadycznie?
- Gdzie pojawiają się urazy, czy są w dziwnych miejscach?
- Czy wyjaśnienie urazu pasuje do jego obrazu?
- Co spowodowało uraz? Czy jest on adekwatny do wieku?
- Kto spowodował uraz? Czy byli świadkowie?
- Jakie kroki podjęła rodzina?

Otaczamy troską wszystkich naszych wychowanków bez preferencji i faworyzowania, dlatego jesteśmy czujne na wszelkie sygnały ostrzegawcze, które do nas wysyłają. Staramy się być dla nich nie tylko autorytetami ale także osobami zaufania, którym bez obaw można powierzyć każdy sekret.

5. Procedury postępowania, w sytuacjach, w których podejrzewamy przekroczenie granic intymności

5.1 Plan interwencji

Dobro dziecka jest najważniejszym celem i dlatego konstytuuje podstawy planowania procesu interwencji.

5.1.1 Potwierdzenie lub wykluczenie podejrzenia o naruszeniu granic intymności w atmosferze całkowitej poufności

Gdy dziecko zwróci się do nas w zaufaniu powierzając nam swój sekret należy:

- a) zachować spokój – zbyt pośpieszne wyciąganie wniosków może prowadzić do złych rozwiązań
- b) zweryfikować alternatywne hipotezy (np. silne pragnienie zwrócenia na siebie uwagi, które wywołuje konfabulację itp.)
- c) sporządzić ostrożną i dokładną dokumentację, notatki powinny:
 - zawierać informacje o konkretnych czynach,
 - zawierać konkretne daty i miejsca,
 - strony powinny być ponumerowane, by wykluczyć podejrzenia o jakąkolwiek manipulację,
 - zakładać prawdomówność dziecka,
 - nie powinny zawierać własnych wątpliwości, wniosków.

5.1.2 W przypadku potwierdzenia podejrzenia o naruszeniu granic należy bezzwłocznie poinformować o sytuacji siostrę delegatkę (kontakt podany jest na stronie internetowej oraz na końcu dokumentu) oraz osobę odpowiedzialną za prowadzone posługi (dyrektorkę).

5.2 Techniki rozmowy

5.2.1 Aktywne słuchanie (staranie się by zapamiętać jak najwięcej szczegółów rozmowy)

5.2.2 Tworzenie atmosfery zaufania, spokoju i neutralności (okazanie silnych emocji nie jest wspierające dla dziecka!)

5.2.3 Zadawanie wyłącznie konkretnych pytań (co, gdzie, kto, kiedy...) i dawanie przestrzeni na odpowiedzi

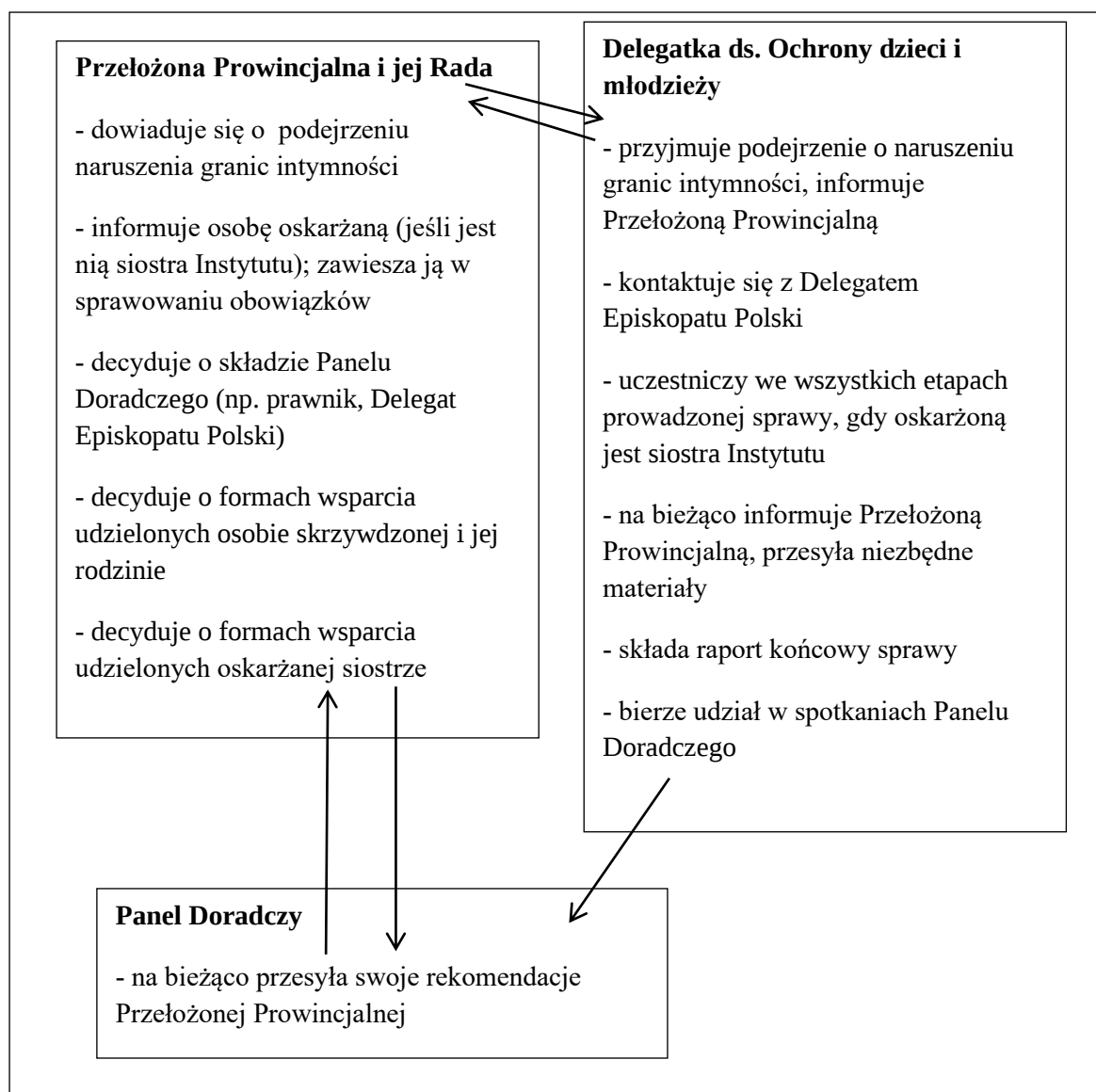
5.2.4 Brak oceniających komentarzy lub sugerujących podpowiedzi

5.2.5 Nietworzenie fałszywych obietnic (np. o zachowaniu wszystkiego w tajemnicy).

5.3 Troska o siebie

- Bądź jasny w określeniu swojej roli (nie obiecuj więcej pomocy, niż ją możesz rzeczywiście zrealizować),
- Chronić swoją prywatność,
- Zwróć uwagę na osobisty poziom stresu i zaangażowania (np. czy kierowany współczuciem nie pozbawiasz się czasu na odpoczynek? czy jesteś w stanie zachować pewien dystans do całej sprawy?

5.4 Schemat procedur postępowania



6. Dokumentacja

Podjęcie o przekroczeniu granic intymności wiąże się z dużą dozą niepewności, dlatego tak ważne jest, by dokumentacja była sporządzona obiektywnie i transparentnie. Niezwykle ważne jest oddzielenie usłyszanego faktów od własnych refleksji, opinii.

Dokumentacja powinna zawierać konkretne daty, miejsca i dane osób. Wszystko, z czym dziecko do nas przyszło jest ważne! Nie należy ulegać własnemu osądowi, co jest ważne a co nie.

7. Najważniejsze informacje prawne

7.1 Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. (Art. 304. § 1. Kodeks Postępowania Karnego)

Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 (art. 200 § 1. Kodeks Karny)

Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. (art. 200 § 3. Kodeks Karny)

Karze określonej w § 3 podlega, kto w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej (art. 200 § 4. Kodeks Karny)

Karze określonej w § 3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15 (art. 200 § 5. Kodeks Karny)

Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (art. 200a § 1. Kodeks Karny)

Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 200a § 2. Kodeks Karny)

Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 (art. 202 § 3. Kodeks Karny)

Kto utrwała treści pornograficzne z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 (art. 202 § 4. Kodeks Karny)

Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (art. 202 § 4a. Kodeks Karny)

Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej (art. 202 § 4b. Kodeks Karny)

Karze określonej w § 4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego (art. 202 § 4c. Kodeks Karny)

Kto, przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10 (art. 203 Kodeks Karny)

7.2 Przestępstwa ścigane z urzędu:

- narażenie na niebezpieczeństwo (art. 160 Kodeks Karny)
- czynność seksualna z małoletnim poniżej 15 roku życia; pornografia z udziałem małoletniego (art. 200 Kodeks Karny)
- prezentacja i rozpowszechnianie pornografii (art. 202 Kodeks Karny)
- przymuszanie do prostytucji (art. 203 Kodeks Karny)
- znęcanie się (art. 207 Kodeks Karny)

Przestępstwa tego typu ścigane są na wniosek osoby pokrzywdzonej bądź z urzędu i ulegają przedawnieniu nie wcześniej niż po ukończeniu przez ofiarę 30 roku życia. (art. 101 § 4. pkt 2 Kodeks Karny)

Obowiązek zgłoszenia jeśli posiada się wiarygodną informację o możliwości popełnienia przestępstwa (por. art. 240 KK).

Kościół uznaje za ciężkie grzechy nadużycia seksualne wobec dzieci i młodzieży do lat 18 i wobec osób upośledzonych oraz nabywanie albo przechowywanie, lub upowszechnianie w celach satysfakcji seksualnej obrazów pornograficznych, przedstawiających małoletnich, w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia. Domaga się więc jednoznacznych reakcji także o charakterze dyscyplinarnym wobec osób, którym udowodniono popełnienie takich czynów, podjęcia uzdrawiającego dzieła pokuty, zarówno przez sprawcę, jak i całą wspólnotę Kościoła, naprawienia wyrządzonych krzywd wobec ofiary i wspólnoty oraz dołożenia wszelkich starań, aby podobne sytuacje nie miały miejsca w przyszłości⁶.

Karom kościelnym za najcięższe przestępstwa przeciw moralności podlega tylko sprawca, który jest duchownym: diakonem, prezbiterem lub ewentualnie biskupem. Wobec pozostałych osób pracujących lub posługujących w Kościele, które popełniłyby nadużycia seksualne wobec niepełnoletnich pozostaje wyłącznie postępowanie karne prowadzone przez odpowiednie organa państwowe.

W normach *de gravioribus delictis* postanowiono, że przestępstwo przedawnia się dopiero po 20 latach od momentu, w którym ofiara skończyła 18 lat. Jest to długi okres przedawnienia, jednak ofiary

⁶ Normae de gravioribus delictis

które doświadczyły nadużyć seksualnych w dzieciństwie lub wczesnej młodości, często ujawniają je dopiero po wielu latach. Dlatego Kongregacja Doktryny Wiary ma także prawo znieść możliwość przedawnienia przestępstwa w poszczególnych przypadkach, ze względu na wagę i ciężar dokonanego czynu.

8. Osoby odpowiedzialne

8.1 Przełożona Prowincjalna wraz ze swoją Radą

Do zadań należą:

- odpowiedzialność za całokształt prewencji ochrony dzieci i młodzieży w posługach Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa na terenie Prowincji Wrocław
- niezwłoczne zgłaszanie Przełożonej Generalnej sytuacji, w której istnieje podejrzenie (lub pewność) naruszenia granic intymności przez siostrę Instytutu
- powołanie delegatki/-ta ds. ochrony dzieci i młodzieży odpowiedzialną za implementację procedur prewencji nadużyć seksualnych we współpracy z Przełożoną Prowincjalną i jej Radą oraz innymi osobami spoza Instytutu wyznaczonymi przez Przełożoną Prowincjalną
- odpowiedzialność za właściwą formację sióstr na każdym etapie formacji w zakresie:
 - własnej kompetencji emocjonalnej i społecznej
 - komunikacji i rozwiązywania konfliktów
- dbanie o staranny dobór i formację sióstr do posługi z dziećmi i młodzieżą w zakresie:
 - własnej kompetencji emocjonalnej i społecznej
 - komunikacji i rozwiązywania konfliktów
 - elementów strukturalnych w instytucjach, które mogą sprzyjać nadużyciom seksualnym
 - dynamiki psychicznej ofiar
 - strategii sprawców nadużyć seksualnych
 - aktualnego ustawodawstwa cywilnego i kościelnego i procedur z nimi związanych
- nadzorowanie i monitorowanie pracy delegatki/delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz wszystkich sióstr/osób świeckich odpowiedzialnych za wspólnoty ASC
- monitorowanie realizacji szkoleń we wspólnocie ASC
- zapewnienie atmosfery przejrzystości i prawdy w trakcie trwania wyjaśnień odnośnie podejrzenia naruszenia granic intymności wobec dzieci lub młodzieży we wspólnocie apostolskiej na terenie Prowincji Wrocław lub w sytuacji, gdy podejrzenie kierowane jest wobec jednej z sióstr Zgromadzenie ASC Prowincji Wrocław

- w razie potrzeby współpraca z kompetentnymi organami państwowymi, samorządowymi i kościelnymi (Art. 304. § 1. Kodeks Postępowania Karnego – obowiązek zgłoszenia przestępstwa ściganego z urzędu)
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży
- zapewnienie ochrony osobie pokrzywdzonej

8.2 Delegatka Prowincjalna ds. ochrony dzieci i młodzieży

Do zadań należą:

- dbanie o własny rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych
- poszerzanie wiedzy w zakresie prawnych uwarunkowań tematyki prewencji oraz dbanie o realizację procedur w sytuacji, gdy istnieje podejrzenie (lub pewność) przekroczenia granic intymności wobec dzieci lub młodzieży we wspólnocie lub gdy podejrzenie dotyczy siostry Zgromadzenia
- dbanie o bieżące śledzenie polityki Kościoła w tematyce ochrony dzieci i młodzieży
- dbanie o prawidłowy proces wdrażania procedur prewencji nadużyć seksualnych we współpracy z Przełożoną Prowincjalną i jej Radą oraz innymi osobami spoza Zgromadzenia wyznaczonymi przez Przełożoną Prowincjalną oraz o ich bieżące aktualizowanie
- dbanie o zgodność procedur prowincjalnych z dokumentami obowiązującymi w całym Zgromadzeniu Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa
- udostępnienie kontaktu telefonicznego/mailowego wszystkim wspólnotom ASC oraz wszystkim siostram Zgromadzenia w ramach wsparcia w procedurze prewencji lub wsparcia w sytuacjach ujawnienia naruszenia granic intymności wobec dzieci i młodzieży
- niezwłoczne zgłaszanie Przełożonej Prowincjalnej i jej Radzie sytuacji, w której istnieje podejrzenie (lub pewność) naruszenia granic intymności wobec dzieci i młodzieży (zarówno, gdy podejrzana jest siostra Zgromadzenia jak i osoba świecka pracująca we wspólnocie ASC)
- w razie potrzeby współpraca z Koordynatorem ds. ochrony dzieci i młodzieży wyznaczonym przez Konferencję Episkopatu Polski
- w razie potrzeby współpraca z kompetentnymi organami państwowymi, samorządowymi i kościelnymi za porozumieniem z Przełożoną Prowincjalną i jej Radą (Art. 304. § 1. Kodeks Postępowania Karnego obowiązek zgłoszenia przestępstwa ściganego z urzędu)
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży
- zapewnienie wsparcia duchowego osobom pokrzywdzonym, jeśli sprawcą była siostra Zgromadzenia ASC

8.3 Siostra odpowiedzialna za dzieło

Do zadań należą:

- dbanie o własny rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych
- rozwijanie transparentnego i otwartego środowiska pracy oraz wychowania dzieci i młodzieży do wartości
- prowadzenia obowiązkowych i regularnych szkoleń w zakresie prewencji dla wszystkich osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, również w charakterze wolontariuszy przy wsparciu Przełożonej Prowincjalnej i jej Rady oraz Delegatki Prowincjalnej
- dbanie o funkcjonowanie we wspólnotach ASC jasnych zasad określających formy bliskości i dystansu w relacjach pomiędzy dorosłymi a dziećmi i młodzieżą (tzw. kodeks zachowań)
- wprowadzenia pouczeń i wymagań w momencie kierowania do pracy czy do posługi z dziećmi i młodzieżą, również w charakterze wolontariuszy (dbanie o dobór właściwego personelu do pracy z dziećmi i młodzieżą)
- wymaganie okazania zaświadczenia o niekaralności przez personel placówki, nowo przyjętych pracowników, jak i wolontariuszy organizujących się w konkretne akcje (np. rekolekcje, obozy letnie itp.)
- realizacja programów prewencyjnych dla dzieci i młodzieży we współpracy z ich rodzicami
- niezwłoczne poinformowanie Delegatki Prowincjalnej o zaistniałej sytuacji podejrzenia naruszenia granic intymności wobec dzieci i młodzieży w dziele apostolskim zarówno przez siostrę Instytutu jak i osobę świecką zatrudnioną w dziele oraz podjęcie z nią współpracy w tym zakresie
- zapewnienie atmosfery przejrzystości i prawdy w trakcie trwania wyjaśnień odnośnie podejrzenia naruszenia granic intymności wobec dzieci lub młodzieży w placówce apostolskiej przez nią kierowaną
- w razie potrzeby współpraca z kompetentnymi organami państwowymi, samorządowymi i kościelnymi za porozumieniem z Przełożoną Prowincjalną i jej Radą oraz z Przełożoną lokalną (Art. 304. § 1. Kodeks Postępowania Karnego – obowiązek zgłoszenia przestępstwa ściganego z urzędu)
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży

8.4 Przełożona lokalna

Do zadań należą:

- dbanie o własny rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych
- wspieranie siostry odpowiedzialnej za dzieło apostolskie prowadzone przez wspólnotę
- wspieranie sióstr katechizujących/pracujących w placówkach państwowych
- zapewnienie atmosfery przejrzystości i prawdy w trakcie trwania wyjaśnień odnośnie podejrzenia naruszenia granic intymności wobec dzieci lub młodzieży w placówce apostolskiej prowadzonej przez jej wspólnotę

- w razie potrzeby współpraca z kompetentnymi organami państwowymi, samorządowymi i kościelnymi za porozumieniem z Przełożoną Prowincjalną i jej Radą (Art. 304. § 1. Kodeks Postępowania Karnego obowiązek zgłoszenia przestępstwa ściganego z urzędu)
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży

8.5 Pracownicy świeccy

- dbanie o własny rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych
- przestrzeganie tzw. kodeksu zachowań w ramach pracy z dziećmi i młodzieżą we wspólnotach ASC
- tworzenie transparentnego i bezpiecznego środowiska wzrostu dla dzieci i młodzieży wspólnoty ASC
- wychowanie dzieci i młodzieży do wartości
- dbanie o poznanie środowiska rodzinnego dzieci i młodzieży z zachowaniem prawa do intymności
- znajomość i postawa czujności i otwartości wobec czynników ryzyka i znaków ostrzegawczych
- znajomość i postępowanie zgodnie z procedurami w sytuacjach, w których jest podejrzenie naruszenia granic intymności wobec dzieci i młodzieży
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży

8.6 wolontariusze/praktykanci

- dbanie o własny rozwój kompetencji społecznych i emocjonalnych
- przestrzeganie tzw. kodeksu zachowań w ramach pracy z dziećmi i młodzieżą we wspólnotach ASC
- znajomość i postawa czujności i otwartości wobec czynników ryzyka i znaków ostrzegawczych i zgłaszanie ich do nauczyciela opiekuna
- nieujawnianie postronnym osobom danych osób i okoliczności związanych z sytuacją, w której zaistniało podejrzenie o naruszenie granic intymności wobec dzieci i młodzieży

9. Terminologia i definicje

Przemoc domowa (przemoc w rodzinie) - zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona lub partner próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów, itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Rozumienie psychologiczne: Aby móc zachowanie nazywać przemocą w rodzinie muszą być spełnione 4 warunki:

1.Intencjonalność - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,

2.Naruszanie praw, naruszanie dóbr osobistych - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary /np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd./,

3.Powodujące szkody - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony,

4.Nierównowaga sił /skośność/ - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

FORMY PRZEMOCY

Przemoc fizyczna - najbardziej widoczna, pozostawiająca ślady w postaci zadrapań, sińców, złamań itp. Najczęściej stosowane zachowania obejmują bicie dłońmi lub przedmiotami, szarpanie, kopanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, a także formy bardziej drastyczne, np. przypalanie, polewanie wrzątkiem. Warto pamiętać, że niektórzy sprawcy w krzywdzeniu fizycznym dochodzą do „perfekcji” - stosują takie sposoby fizycznej agresji, które nie pozostawiają śladów.

Przemoc psychiczna - przejawia się w postaci gróźb, wyzwisk, ośmieszania, upokarzania (często w obecności innych osób), szantażowania, izolowania od bliskich itp. Sprawca przemocy domaga się pełnego posłuszeństwa we wszystkich obszarach funkcjonowania ofiary. „Przemoc psychiczna (...) niesie za sobą stałe poczucie zagrożenia przemocą fizyczną, wytwarza atmosferę napięcia i niepewności w domu, co doprowadza do degradacji psychicznej oraz poniżenia ofiary” (Brown, Herbert, 1999). Jest bardzo trudna do udowodnienia; brak widocznych śladów przemocy poddaje w wątpliwość prawdziwość tego, na co skarży się ofiara. Zwykle poprzedza agresję fizyczną, chociaż może też występować samodzielnie. Zaczyna się od zachowań, które najpierw są niezauważalne, drobne, a jeśli nawet zostaną dostrzeżone, są oceniane jako mniej poważne i mniej dotkliwe. Tymczasem skutki przemocy psychicznej są bardzo poważne i mogą powodować nieodwracalne zmiany w funkcjonowaniu ofiar.

Przemoc seksualna - definiowana jako zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych, gwałty, zmuszanie do oglądania filmów i zdjęć pornograficznych itp. Jest to najbardziej wstydliva dla ofiar forma przemocy, do której trudno się przyznać i o której trudno rozmawiać zarówno pokrzywdzonym, jak i przedstawicielom służb, które w takich przypadkach podejmują interwencje i udzielają pomocy.

Zaniedbanie - niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny, narażanie ich na głód, niedożywienie, brak opieki, obojętność, pozostawianie w niewłaściwych warunkach lokalowych i bytowych, chłód emocjonalny itp.

Przemoc materialna/ekonomiczna - odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, ograniczanie i uniemożliwianie podjęcia pracy lub jej wykonywania, okradanie, niszczenie wartościowych przedmiotów itp.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej formy, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad ofiarą. Zachowanie sprawcy przemocy może wywołać u ofiar trwałe negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia u niej pozytywnego obrazu samej siebie⁷.

Kontakt do Delegatki Prowincjalnej ds. ochrony dzieci i młodzieży Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincji Wrocław:

s. MAŁGORZATA PRZYBYŁO
ul. Szymanowskiego 25
51 – 609 Wrocław
e-mail: przybylom63@gmail.com

⁷ WHO (2006): Preventing Child Maltreatment: a guide to taking action and generating evidence.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Zgoda rodzica/opiekuna prawnego na rozpowszechnianie wizerunku

Ja/my*, niżej podpisany/-a/-i*:

.....
imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego małoletniego

.....
adres zamieszkania

jako posiadający nieograniczoną władzę rodzicielską ojciec/matka/opiekun prawny*
małoletniej/małoletniego*

.....
imię (imiona) i nazwisko dziecka

Niniejszym wyrażam nieodpłatnie zgodę na:

utrwalanie i rozpowszechnianie przez (pełna nazwa podmiotu) w (miejscowość) lub za zgodą (nazwa podmiotu) przez osobę trzecią wizerunku małoletniego/małoletniej (imię i nazwisko małoletniego/ małoletniej), w tym utrwalonego w związku z zajęciami (wpisać nazwę) organizowanymi przez (nazwa podmiotu) lub z udziałem członków (nazwa podmiotu), przy czym wizerunek małoletniego/małoletniej może być także zestawiany z wizerunkami innych osób oraz opatrywany stosownymi informacjami oraz komentarzami; powyższe może nastąpić w każdy sposób, w tym za pośrednictwem mediów elektronicznych, w szczególności stron internetowych i portali społecznościowych, a także za pośrednictwem prasy, broszur, ulotek itp. oraz poprzez zamieszczanie tego wizerunku w kronice szkolnej, na tablicach ściennych oraz folderach itp. Niniejsza zgoda odnosi się do utrwalania i wykorzystania wizerunku małoletniego/małoletniej wyłącznie w celach związanych z szeroko rozumianą działalnością (nazwa podmiotu), w tym dla dokumentowania tej działalności i informowania o niej, dla promocji (nazwa podmiotu) oraz (uwaga: jeśli istnieje taka możliwość) realizacji celów statutowych (nazwa podmiotu); udzielona zgoda jest nieograniczona czasowo i terytorialnie. Powyższe dotyczy także odpowiednio mojego wizerunku, utrwalonego w związku z opisaną powyżej działalnością (nazwa podmiotu).

Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez (nazwa podmiotu) danych osobowych zawartych w niniejszym oświadczeniu oraz danych osobowych w postaci wizerunków, na których

utrwalanie i rozpowszechnianie udzielona została przeze mnie zgoda - zgodnie z Ustawą z 10 05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2018, poz. 1000), na cele związane z utrwalaniem i rozpowszechnianiem ww. wizerunków w zakresie powyżej wskazanym oraz na cele zabezpieczenia dowodu wyrażenia niniejszej zgody. Zgodę na przetwarzanie danych osobowych wyrażam dobrowolnie, po otrzymaniu informacji o prawie dostępu do ww. danych, prawie odwołania lub zmiany mojej zgody na przetwarzanie ww. danych osobowych w każdym czasie oraz będąc poinformowanym, iż dane powyższe nie będą przetwarzane przez (nazwa podmiotu) w żadnym innym celu niż wskazany powyżej.

.....

(własnoręczny podpis)

Imię i nazwisko:

Miejscowość, data:

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK NR 2

Zgoda rodzica/opiekuna prawnego na udział małoletniego w spotkaniu/wycieczce*

Ja /my*, niżej podpisany/-a/-i*

.....
imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego* małoletniego

.....
adres zamieszkania

jako posiadający nieograniczoną władzę rodzicielską ojciec/matka/opiekun prawny*
małoletniej/małoletniego*

.....
imię i nazwisko

.....
data i miejsce urodzenia

.....
adres zamieszkania

Wyrażam zgodę na udział syna/córki* w wycieczce/spotkaniu* wyjazdowym, które odbędzie się w dniu/dniach*.....

Oświadczam, że nie ma przeciwwskazań lekarskich, aby syn/córka* uczestniczył/-a *w wycieczce/spotkaniu. Wyrażam zgodę na hospitalizację syna/córki* w razie zagrożenia zdrowia lub życia.

Telefon kontaktowy rodzica/opiekuna prawnego*.....

.....
miejscowość i data

.....
podpis

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK NR 3

Zgoda rodzica /opiekuna prawnego na przetwarzanie danych osobowych

Ja/my* , niżej podpisany/-a/-i * :

.....
imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego* małoletniego

.....
adres zamieszkania

jako posiadający nieograniczoną władzę rodzicielską ojciec/matka/opiekun prawny*
małoletniej/małoletniego*

.....
imię (imiona) i nazwisko dziecka

niniejszym wyrażam nieograniczoną czasowo zgodę na:

– przetwarzanie przez (pełna nazwa) w (miejscowość, adres instytucji), danych osobowych małoletniego/małoletniej (imię nazwisko) obejmujących: imiona, nazwisko, adres zamieszkania, datę i miejsce urodzenia, klasę szkolną, numer legitymacji szkolnej, nr PESEL, wizerunek, osiągnięcia, informacje o przynależności wyznaniowej w celach związanych z działalnością (nazwa skrócona), w tym w celach związanych z organizowaniem i przeprowadzaniem przez (nazwa skrócona) wszelkiego rodzaju imprez, wyjazdów i uroczystości, dla dokumentowania i utrwalania wydarzeń z życia (nazwa skrócona) z udziałem małoletniego/małoletniej, informowania osób trzecich o działalności (nazwa), a także dla promocji (nazwa).

– przetwarzanie przez (nazwa skrócona) moich danych osobowych, obejmujących: imiona, nazwisko, adres zamieszkania, nr PESEL, adres do korespondencji, numer telefonu, adres e-mail, wizerunek w celach związanych z identyfikacją mojej osoby, kontaktów ze mną, w tym prowadzenia przez (nazwa skrócona) korespondencji we wszelkich sprawach dotyczących małoletniego/małoletniej, gromadzenia i zabezpieczenia pochodzących ode mnie oświadczeń woli dotyczących małoletniego/małoletniej związanych w jakikolwiek sposób z działalnością (nazwa skrócona), a także w celach związanych z dokumentowaniem i utrwalaniem wydarzeń z moim udziałem w charakterze rodzica/opiekuna prawnego małoletniego/małoletniej, jako podopiecznego (nazwa skrócona) oraz dla promocji działalności (nazwa).

Oświadczam jednocześnie, iż:

- podaję dane osobowe małoletniego oraz dane osobowe rodzica (opiekuna prawnego) dobrowolnie,
- zostałem/-am poinformowany/-a o prawie dostępu do danych osobowych małoletniego oraz danych osobowych rodzica/opiekuna prawnego,
- zostałem/-am poinformowany/-a o prawie do odwołania lub zmiany mojej zgody w każdym czasie,
- zostałem/-am poinformowany/-a, że dane osobowe małoletniego oraz dane osobowe rodzica/opiekuna prawnego nie będą przetwarzane przez (nazwa) w żadnym innym celu niż wskazany powyżej.

.....

(własnoręczny podpis)

Imię i nazwisko:

Miejscowość, data:

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK NR 4

Deklaracja respektowania dokumentu Ochrona dzieci i młodzieży w działaniach ewangelizacyjno -wychowawczych Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław

Uwaga: Z poniższą deklaracją powinna się zapoznać każda siostra Adoratorka Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław oraz wszystkie osoby, które stanowią pomoc dla sióstr podczas działań wychowawczych.

Ja,

imię i nazwisko

oświadczam, że:

zostałem/-am zapoznany/-a z dokumentem Ochrona dzieci i młodzieży Zgromadzenia Sióstr Adoraterek krwi Chrystusa Prowincja Wrocław,

rozumiem jego treści i wynikające z niego obowiązki, opisane procedury i grożące mi konsekwencje prawne. Przyjmuję do wiadomości, że nieprzestrzeganie przeze mnie wytycznych, o których mowa traktowane będzie jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....

(własnoręczny podpis)

Imię i nazwisko:

Miejscowość, data:

**Deklaracja respektowania dokumentu *Ochrona dzieci i młodzieży*
w działaniach ewangelizacyjno -wychowawczych
Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław**

Ja, zaangażowany/a w działalność
imię i nazwisko

katechetyczno – wychowawczą

.....
nazwa instytucji/parafii

oświadczam, że zostałem/-am zapoznany/a z dokumentem *Ochrona dzieci i młodzieży*
Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław, rozumiem jego treści
i wynikające z niego obowiązki, opisane procedury i grożące mi konsekwencje prawne.

Przyjmuję do wiadomości, że nieprzestrzeganie przeze mnie wytycznych, o których mowa
traktowane będzie jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych z
wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....

(własnoręczny podpis)

Imię i nazwisko:

Miejscowość, data:

**Deklaracja respektowania dokumentu *Ochrona dzieci i młodzieży*
w działaniach ewangelizacyjno -wychowawczych
Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław**

Ja,.....pełniący obowiązki wychowawcy/animatora
(imię i nazwisko)

oazy/turnusu wakacyjnego organizowanego przez
(data/y i miejsce/a)

.....
(nazwa instytucji)

oświadczam, że zostałem/-am zapoznany/a z dokumentem *Ochrona dzieci i młodzieży w działaniach ewangelizacyjno -wychowawczych Zgromadzenia Sióstr Adoraterek Krwi Chrystusa Prowincja Wrocław*, rozumiem jego treści i wynikające z niego obowiązki, opisane procedury i grożące mi konsekwencje prawne. Przyjmuję do wiadomości, że nieprzestrzeganie przeze mnie wytycznych, o których mowa traktowane będzie jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
(własnoręczny podpis)

Imię i nazwisko:

Miejscowość, data: